

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»  
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ  
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної  
та інклюзивної освіти**



**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**  
Декан факультету здоров'я та  
фізичного виховання  
Едуард СИВОХОП/  
\_\_\_\_\_ 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ**

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКИ У СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ  
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЗЗСО З ІНКЛЮЗИВНИМ ТА/АБО ІНТЕГРОВАНИМ  
НАВЧАННЯМ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 освіта/педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
(Спеціалізація)(за наявності)	016.02 Корекційна психопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини.
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська


Робоча програма практики «**Виробнича практика у спеціальних ЗЗСО, ЗЗСО з інклюзивним та/або інтегрованим навчанням**» для здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня галузі знань **01 освіта/педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Корекційна психопедагогіка** освітньої програми «**Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини**».

**Розробники:** Гаяш О.В., к. пед. наук, доцент кафедри ФТРСІО

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ФТРСІО протокол № 15 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри  Ярослав ФІЛАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання протокол № 12 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії:  Фелікс ФІЛАК

## 1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС– 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	5-й
Вид підсумкового контролю: диференційований залік  Форма підсумкового контролю:	Семестр:	
	7-й	10-й
	Практичні (семінарські):	
	-	-
	Індивідуальна робота	
	120	120
	Самостійна робота:	
	60	60

## 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

**Мета практики** – формування компетентностей, необхідних для виконання функціональних обов'язків асистента вчителя та вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) у закладах спеціальної освіти, закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) з інклюзивним навчанням; формування навичок практичної, діагностичної, корекційно-розвивальної та навчально-виховної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями шкільного віку, а також формування навичок роботи у команді супроводу дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах закладу загальної середньої освіти.

### **Завдання практики:**

1. Знайомство зі школою, дирекцією, вчителями предметів, асистентом вчителя, вчителями-дефектологами і вихователями (за умови проходження практики в спеціальних закладах освіти).

2. Складання індивідуальних планів роботи, їх узгодження з асистентом вчителя, з вчителем-дефектологом.

3. Ознайомлення з документацією асистента вчителя (1-2 тиждень). Зокрема, з річним планом роботи асистента, журналом обліку консультацій та просвітницьких заходів, журналом спостережень, графіком роботи асистента, щоденним планом роботи асистента, журналом обліку методичної роботи, списком дітей з особливими освітніми потребами, яких супроводжує асистент тощо.

4. Вивчення досвіду роботи вчителя-дефектолога: (3-4 тиждень) (спостереження за роботою вчителя-дефектолога, знайомство з документацією вчителя-дефектолога, з особливостями корекційно-розвиткової роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП, з адаптаціями та модифікаціями навчального процесу, методичними посібниками, дидактичним матеріалом; відвідування батьківських зборів, методичних об'єднань та ін.); знайомство з оформленням та обладнанням кабінету дефектолога (за наявності).

5. Надання допомоги вчителям предметів в організації та проведенні уроків, консультацій, корекційної допомоги учням з інтелектуальними порушеннями/з затримкою психічного розвитку.

6. Написання конспектів та проведення необхідної кількості пробних та п'яти контрольних уроків: з української мови, української літератури, математики, географії, природознавства (з української мови, літературного читання, математики, Я досліджую світ, трудового навчання або образотворчого мистецтва за умови проходження практики у початковій школі).

7. Розробка конспекту корекційно-розвиткового заняття з соціально-побутового орієнтування або розвитку мовлення.

8. Проведення корекційно-розвиткового заняття.

9. Аналіз особових справ учнів, вивчення дитячих робіт, спостереження

за дітьми під час занять, ігор, при виконанні завдань та написання психолого-педагогічної характеристики на дитину з інтелектуальними порушеннями.

10. Ведення щоденника практики.
11. Складання звіту про проходження практики.
12. Захист практики, участь у підсумковій конференції.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

*Інтегральна компетентність*

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

*Загальні компетентності (ЗК):*

**ЗК-4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

**ЗК-5.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

**ЗК-8.** Здатність працювати в команді.

**ЗК-9.** Здатність до міжособистісної взаємодії.

**ЗК-10.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

*Спеціальні (фахові) компетентності (СК):*

**СК-3.** Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні знання у сфері професійної діяльності (навчання, виховання та корекція порушень розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями).

**СК-4.** Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення інтелекту, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

**СК-5.** Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми та підлітками з інтелектуальними та комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

**СК-7.** Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвиткового освітнього середовища.

**СК-11.** Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

**СК-12.** Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку та їхньої соціальної інтеграції.

**СК-13.** Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

**СК-15.** Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

**СК-16.** Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку.

### **3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

Передумовами проходження педагогічної практики у спеціальних закладах загальної середньої освіти, та ЗЗСО з інклюзивним та/або інтегрованим навчанням є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1 Українська мова за професійним спрямуванням

ОК 10 Педагогіка інклюзивного навчання

ОК 17 Психологія дітей з інтелектуальними порушеннями

ОК 18 Корекційна психопедагогіка

ОК 20 Професійна діяльність та особистість корекційного педагога

ОК 22 Психолого-педагогічні основи діяльності асистента вчителя, асистента вихователя закладів освіти

ОК 24 Спеціальна методика навчання грамоти та формування початкових математичних понять і уявлень

ОК 26 Спеціальна методика навчання української мови і літератури

ОК 27 Спеціальна методика навчання математики

ОК 28 Спеціальна методика навчання природознавства і географії

ОК 29 Спеціальна методика навчання історії

ОК 40 Навчальна практика у початкових класах спеціальних закладів загальної середньої освіти, ЗЗСО з інклюзивним та/або інтегрованим навчанням

ОК 41 Навчальна практика у 5-9 класах спеціальних закладів загальної середньої освіти, ЗЗСО з інклюзивним та/або інтегрованим навчанням

### **4. БАЗИ ПРАКТИКИ**

Бази практики визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом та спеціальними ЗЗСО (спеціальними школами, навчально-реабілітаційними центрами), ЗЗСО з інклюзивним навчанням і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же термін.

Базами проходження педагогічної практики у спеціальних ЗЗСО та ЗЗСО з інклюзивним та інтегрованим навчанням є спеціальні школи, навчально-реабілітаційні центри, заклади з інклюзивною освітою Закарпатської області.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати заклад

спеціальної освіти, ЗЗСО з інклюзивним навчанням свого регіону, де вони проживають, для проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та закладом освіти.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету. Розподіл здобувачів заочної форми навчання оформлюється розпорядженням декана.

## **5. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ**

Педагогічна практика проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», Положення про практику студентів ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Здобувач вищої освіти має показати: вміння самостійно організувати й планувати роботу, достатній рівень оволодіння основами теоретичних і практичних знань із вивчених дисциплін, технологіями роботи сучасного фахівця зі спеціальної освіти.

Керівництво педагогічною практикою здійснюють керівники практики – викладачі кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти та керівники від баз практики.

Організація проведення практики: наказ про проведення практики готує керівник практики, організацію та контроль за проведенням практики здійснює керівник практики.

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій здобувачів ознайомлюють з терміном проведення практики, метою, завданнями і змістом практики, веденням документації, способами аналізу діяльності та критеріями оцінювання. Протягом проходження практики здобувачі вищої освіти мають змогу одержувати консультації у керівника практики. Захист практики відбувається на підсумковій конференції.

Послідовність реалізації завдань практики здобувач визначає в індивідуальному плані проходження практики. Він складається на кожен тиждень, схвалюється викладачем-керівником практики від кафедри та керівником від бази практики. Кожен здобувач працює відповідно до свого індивідуального плану. Протягом практики практиканти ведуть щоденник практики, у якому фіксують інформацію, необхідну для виконання завдань практики, висвітлюють хід їх виконання (згідно індивідуального плану проходження практики). Матеріали щоденника використовують для звіту про виконану під час практики роботу.

Кожного тижня відбуваються супервізійні зустрічі з керівниками практики, на яких відбувається підтримка професійної діяльності здобувачів вищої освіти на базах практики, що передбачає аналіз виконаних здобувачами на посаді вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) завдань практики, розбір практичних завдань, вирішення виникаючих під час практики питань тощо. Супервізійні зустрічі проводяться на базі практики, в університеті або

в онлайн форматі (за домовленістю між здобувачами вищої освіти та керівником практики).

### **Здобувачі-практиканти при проходженні практики зобов'язані:**

- брати активну участь у настановній та підсумковій конференціях;
- своєчасно прибути на базу практики;
- ознайомитися з роботою асистента асистента вчителя інклюзивного класу, вчителя-дефектолога;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- надавати допомогу асистенту вчителю, вчителям предметів, вчителю-дефектологу:
  - в оформленні наочності, підготовці дидактичного матеріалу;
  - у проведенні уроків та виховних заходів з учнями;
  - у виконанні доручень педагогів;

- своєчасно подати керівнику практики звітну документацію, що вимагається програмою практики й скласти запис з практики. Протягом наступного тижня по закінченню практики проводиться підсумкова конференція, на якій здобувачі презентують результати практики у вигляді фото та відео звітів, підводяться підсумки, аналізуються результати, обговорюються проблеми практики.

За цей вид практики здобувачам виставляється диференційований запис.

Здобувач, який не виконав програму практики з поважних причин має право на повторне проходження практики. Здобувач, який повторно не пройшов практику або отримав негативну оцінку, вважається як такий, що не виконав навчальний план.

### **Обов'язки керівника практики від ЗВО:**

- розробляє тематику індивідуальних завдань на практику, що сприяють формуванню компетентностей, та видає їх здобувачам вищої освіти;
- до початку практики проводить із здобувачами вищої освіти інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці, оформляє відповідні документи;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань практики;
- відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- забезпечує спільно з керівником практики від бази практики високу якість її проходження згідно з програмою;

- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, перевіряє робочу документацію;
- надає методичну допомогу студентам при підготовці до проведення занять, відвідує та оцінює залікові заходи, аналізує їх;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти;
- приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в складі комісії, перевіряє й аналізує звітну документацію студентів, виставляє оцінки у залікові книжки;
- здає звіти студентів про практику на кафедру;
- готує звіт про проведення практики.

### **Обов'язки керівника практики від баз практики**

- розподіляє здобувачів вищої освіти за робочими місцями відповідно до графіка проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання конкретних видів робіт; ознайомлює студентів з організацією робіт на конкретному робочому місці;
- забезпечує проходження практики здобувачами вищої освіти в структурних підрозділах організації, установи;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами вищої освіти новою технікою, сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання курсових робіт;
- оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику з відображенням у них виконання програми практики, якості професійних знань та умінь.

## **6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ**

1. Участь у настановній конференції.
2. Знайомство зі школою, дирекцією, вчителями предметів, асистентом вчителя, вчителями-дефектологами і вихователями (за умови проходження практики в спеціальних закладах освіти).
3. Складання індивідуальних планів роботи, їх узгодження з асистентом вчителя, з вчителем-дефектологом.
4. Ознайомлення з документацією асистента вчителя (1-2 тиждень) за умови проходження практики в закладах освіти з інклюзивним навчанням.
5. Вивчення досвіду роботи вчителя-дефектолога: (3-4 тиждень). Якщо студент проходить практику в спеціальних закладах освіти, то на посаді вчителя-дефектолога працює всі 4 тижні.
6. Надання допомоги вчителям предметів в організації та проведенні

уроків, консультацій, корекційної допомоги учням з інтелектуальними порушеннями/з затримкою психічного розвитку.

7. Написання конспектів та проведення необхідної кількості пробних та п'яти контрольних уроків: з української мови, української літератури, математики, географії, природознавства (з української мови, літературного читання, математики, Я досліджую світ, трудового навчання або образотворчого мистецтва за умови проходження практики у початковій школі).

8. Розробка конспекту корекційно-розвиткового заняття з соціально-побутового орієнтування або розвитку мовлення.

9. Проведення корекційно-розвиткового заняття.

10. Аналіз особових справ учнів, вивчення дитячих робіт, спостереження за дітьми під час занять, ігор, при виконанні завдань та написання психолого-педагогічної характеристики на дитину з інтелектуальними порушеннями.

11. Ведення щоденника практики.

12. Оформлення документації практики.

13. Складання звіту про проходження практики.

14. Захист практики, участь у підсумковій конференції.

#### **Індивідуальні завдання**

1. Розробити зошит взаємозв'язку асистента вчителя з класним керівником, вчителями предметів, корекційним педагогом.

**! За умови проходження практики в спеціальних ЗЗСО студент розробляє зошит взаємозв'язку вчителя-дефектолога з класним керівником, вчителями-предметів.**

2. Розробити зошит взаємозв'язку, вказавши зміст та форми роботи, асистента вчителя/вчителя-дефектолога з батьками дітей з особливими освітніми потребами на півріччя (подати у вигляді таблиці).

**Перелік документів**, які веде здобувач вищої освіти під час практики і подає на кафедру після завершення:

1. Щоденник практики.

2. Щоденні плани роботи асистента-вчителя на період проходження практики (додаток 4).

3. П'ять розгорнутих планів-конспектів контрольних уроків з підписом вчителя і оцінкою з таких навчальних дисциплін: з української мови, української літератури, математики, географії, природознавства (з української мови, літературного читання, математики, Я досліджую світ, трудового навчання або образотворчого мистецтва за умови проходження практики у початковій школі).

4. Конспект корекційно-розвиткового заняття з соціально-побутового орієнтування або розвитку мовлення.

5. Психолого-педагогічну характеристику на дитину (з дотриманням правил конфіденційності).

6. Зошит взаємозв'язку асистента вчителя з класним керівником, вчителями предметів, корекційним педагогом.

7. Зошит взаємозв'язку асистента вчителя/вчителя-дефектолога з батьками дітей з особливими освітніми потребами на півріччя.

8. Звіт про проходження практики.

9. Характеристика на студента з місця проходження практики (заповнюється керівником від бази практики, з підписом та мокрою печаткою).

## **7. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ**

### **Загальні вимоги до оформлення звіту**

Завершальним етапом роботи здобувача-практиканта є оформлення звітної документації та підготовка до участі у підсумковій конференції за результатами практики.

Напередодні підсумкової конференції з практики здобувачі освіти подають звітну документацію, оформлену у папку. Документація вкладається в окремі файли у такій послідовності:

Титульна сторінка папки (Додаток 1).

Щоденник практики.

Звіт з практики (Додаток 2)

Інша документація.

### **Оформлення звіту з практики**

Кожен здобувач-практикант готує письмовий звіт про роботу під час практики, який оформляє на окремих аркушах. Завершити звіт необхідно самооцінкою.

Звіт про практику має містити відомості про виконання здобувачем освіти завдань практики, мати висновки і пропозиції та ін. Звіт повинен відповідати таким вимогам:

1. Титульна сторінка оформляється згідно Додатка 1.

2. Обсяг звіту складає 1-2 сторінки (без урахування титульного листа).

3. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А-4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього, лівого – 20 мм; правого – 10 мм; абзацний відступ – 1,25 см.

У звіті повинна бути конкретно описана робота, що особисто виконана здобувачем.

Основні питання, які мають бути зазначені у звіті:

- загальні положення: мета, завдання, база практики;
- звіт про проведені уроки, про проведення корекційно-розвиткового заняття;
- опис практичних навичок і вмінь, яких набули здобувачі під час практики;

- особисті враження здобувача-практиканта та самоаналіз проведеної роботи;
- позитивне в організації та проходженні практики;
- труднощі, що виникли під час проходження практики, пропозиції щодо поліпшення організації та проведення практики.

Звіт має мати наскрізну нумерацію сторінок. Звіт підписується керівником групи та студентом.

Завершити звіт необхідно самооцінкою. За результатами практики група здобувачів, що проходила практику в одному закладі, оформляє фотогазету або презентацію з фото та відеоматеріалами.

### **Порядок допуску звіту до захисту практики**

Завершений, оформлений та підписаний здобувачем освіти звіт разом із щоденником подається не пізніше ніж за три дні до наміченого захисту керівнику практики від університету для відгуку. Після чого звіт може бути направлений на захист, згідно до графіку захисту.

До захисту звіту допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі завдання програми практики.

Дата захисту звіту визначається графіком деканату. Цей графік доводиться керівником практики до відома здобувачів вищої освіти.

Процедура захисту звіту складається з:

- короткої (до 5 хвилин) доповіді автора, в якій стисло визначаються мета, зміст проведеної практики;
- відповідей на зауваження керівників практики;
- обговорення і підбиття підсумків захисту, під час яких дається оцінка якості наданого звіту, звітної документації.

Звіти реєструються та зберігаються в університеті строком не менш ніж 5 років. Звіти не можуть бути видані здобувачам навіть для тимчасового користування після їх захисту.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили звіт з практики, або не з'явились вчасно на захист, мають академічну заборгованість з практики.

Здобувачеві, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно.

**Політика щодо академічної доброчесності.** Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної й наукової діяльності.

## 8. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Підсумки практики оцінюються диференційованим заліком за 100-бальною системою.

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно- трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Під-сумко ва кількість балів	Оцінка за ECTS	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
90 – 100	A	відмінно	Студент підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно».
82 – 89	B	добре	Студент підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігаються часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно».
74 – 81	C	добре	Студент підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігаються часткове не усвідомлення матеріалу, труднощі оперування ним. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики оцінена «відмінно» або «добре».
64 – 73	D	задовільно	Студент підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки, що впливають на правильність структури занять, недотримання методики проведення; у щоденнику недостатньо висновків про проведення занять з учнями; зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики оцінена «добре».
60 – 63	E	задовільно	Студент підготував усі необхідні матеріали практики, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт та конспекти занять оформлені неправильно; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що

			свідчать про значні прогалини у знаннях. Характеристика студента-практиканта керівником від бази практики має позитивну оцінку.
35 – 59	FX	незадовільно	Студент підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики, порушення методики проведення занять; неправильно оформлені щоденник, звіт, конспекти занять; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що свідчать про нерозуміння навчального матеріалу. Характеристика керівника від бази практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики даним студентом.
1 – 34	F	незадовільно	<b>Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням</b> – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

### Оцінювання діяльності здобувача під час проходження практики:

Під час зарахування практики керівник практики враховує:

- повноту виконання передбаченого програмою практики обсягу завдань;
- дисциплінованість здобувача, його ставлення до роботи;
- уміння застосовувати на практиці отримані в процесі навчання теоретичні знання;
- самостійність, активність і творчий підхід до розв'язання поставлених завдань, вміння аналізувати отримані результати і теоретично правильно їх обґрунтувати;
- уміння провести корекційно-розвиткове заняття з дитиною з інтелектуальними порушеннями;
- відношення до практики, проявлення професійно-значущих якостей;
- якість виконання всіх завдань і видів роботи під час проходження практики;
- якість оформлення звітної документації та своєчасність у подачі керівнику практики.

## 9. ЛІТЕРАТУРА

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда; під заг. ред. М.Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Гаяш О.В. Планування корекційно-розвиткових занять з соціально-побутового орієнтування як важлива компетентність вчителя-дефектолога в умовах інклюзивного навчання. *Podpora inkluzivneho uzdeavania na slovensku a v zahranici* : zbornik prispevkov z medzinarodnej vedeckej konferencie (Presov, 13 September, 2022). Presov, 2022. S. 152–161.
3. Миронова С.П., Буйняк М.Г., Гаяш О.В. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 172 с.
4. Миронова С.П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон, 2020. 176 с.
5. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с.
6. Модельні навчальні програми для навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку (2022р). [Електр. ресурс] <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/model-ni-navchal-ni-prohamy>
7. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі: метод. посіб. / уклад.: О.В. Коган та ін. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 110 с.
8. Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»: Наказ ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/11775>
9. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#n8>.
10. Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 р. № 609. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5b1/e72/1d2/5b1e721d2c67a022705177.pdf>.

## Результати перегляду робочої програми практики

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_\_/ 20\_\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток\_\_\_\_).  
(потрібне підкреслити)

протокол №\_\_\_\_ від «\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_\_ р. Завідувач кафедри\_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_\_/ 20\_\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток\_\_\_\_).  
(потрібне підкреслити)

протокол №\_\_\_\_ від «\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_\_ р. Завідувач кафедри\_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_\_/ 20\_\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток\_\_\_\_).  
(потрібне підкреслити)

протокол №\_\_\_\_ від «\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_\_ р. Завідувач кафедри\_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_\_/ 20\_\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток\_\_\_\_).  
(потрібне підкреслити)

протокол №\_\_\_\_ від «\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_\_ р. Завідувач кафедри\_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)

*Додаток 1*

**Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний  
університет» Факультет здоров'я та фізичного виховання  
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної  
освіти**

**ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ**  
студентки IV курсу спеціальності 016 Спеціальна освіта  
*Павленко Оксани Євгеніївни,*  
яка проходила виробничу практику у спеціальних  
ЗЗСО, ЗЗСО з інклюзивним та/або інтегрованим  
навчанням  
у період з \_\_\_\_\_ по \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Оцінка за практику:  
кількість балів \_\_\_\_\_  
(цифра і словами)  
Керівник практики \_\_\_\_\_  
(підпис) (прізвище та ініціали)



## Додаток 3

## Взірець індивідуального плану практики

## Індивідуальний план проходження практики

(ППП здобувача)

з \_\_\_\_\_ по \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

№ з/п	Заплановані заходи, завдання практики	Дати виконання	Примітка (Результати)

*Увага!* В індивідуальному плані здобувач освіти записує всі види діяльності, які передбачені педагогічною практикою із зазначенням тем уроків, корекційно-розвиткових занять, виховного заходу, консультативної бесіди з батьками.

**Щоденний план роботи асистента вчителя**

Дата: \_\_\_\_\_

Клас: \_\_\_\_\_

ППІ учня: \_\_\_\_\_

<b>№п/п</b>	<b>Види роботи</b>	<b>Зміст роботи</b>
	Індивідуальний супровід дитини	
	Відвідування уроків у класі	
	Адаптація (модифікація) навчальних матеріалів	
	Робота з батьками та педагогами	
	Корекційно-виховна робота	

### Журнал спостереження за дитиною з ООП

Приклад 1

ІІІ учня \_\_\_\_\_

Дата	
Тема уроку	
Академічні навички	
Поведінка на уроці	
Активність участі в освітньому процесі	
Поведінка у позаурочний час	
Спілкування з однолітками	
Взаємодія з дорослими	
Навички самообслуговування	

Приклад 2

Дата \_\_\_\_\_

Тема уроку \_\_\_\_\_

Спостереження на уроці \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Спостереження у позаурочний час \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

## Конспект корекційного заняття з дитиною з особливими освітніми потребами

**Вік дитини, категорія порушень**

**Тема**

**Мета**

**Матеріали**

**Хід заняття:**

**I. Вступний етап** (організаційний момент: формування фізичної, комунікативної й аналізаторної готовності до роботи над темою, первинна мотивація, активізація уваги, сприймання, пам'яті, мислення тощо, 3-5 хв.).

**II. Основний етап** корекційно-розвиткового заняття (20-25 хв.)

2.1. Підготовчий етап.

2.2. Формуючий етап.

2.3. Етап самостійної роботи (закріплення нового).

**III. Заключний етап** (заохочення успіхів та мотивації дітей до наступних занять, присутній елемент рефлексії та момент «виведення» із заняття – приведення організму дитини у спокійний стан та налаштування на відпочинок, 3-5 хв.).

**Примітка.** До кожної вправи вказується - назва, мета, приблизний час проведення, інструкція, хід.

Оцінка та рекомендації вчителя-дефектолога:

Оцінено на \_\_\_\_\_  
(оцінюються за 10-бальною шкалою) /підпис/

**Психолого-педагогічна характеристика на учня**

1. Зовнішній вигляд дитини;
2. Особливості розвитку моторики (великої та дрібної), розвиток основних рухів (біг, ходьба, стрибки, повзання, лазіння, метання);
3. Рівень розвитку всіх видів дитячої діяльності: предметної, ігрової, образотворчої, конструктивної, елементів трудової (самообслуговування);
4. Рівень розвитку пізнавальної діяльності: сприйняття, пам'яті, мислення;
5. Рівень уявлень дитини про себе і про оточуючих людей;
6. Рівень уявлень про навколишні предмети їх якості і властивості, а також уявлення про природу;
7. Рівень розвитку кількісних уявлень (математичних знань);
8. Рівень розвитку мовлення;
9. Характер і способи спілкування (мовне, жестове, ділове);
10. Особистісні особливості дитини: поведінка, характер, звички.

Практикант \_\_\_\_\_ /ПІБ/

Погоджено:

Асистент вчителя \_\_\_\_\_ /ПІП/

**Характеристика на здобувача освіти (практиканта) від закладу освіти****ХАРАКТЕРИСТИКА**

на здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня  
спеціальності 016 Спеціальна освіта  
факультету здоров'я та фізичного виховання,  
денної (заочної) форми навчання  
ПІБ \_\_\_\_\_

Керівник закладу  
освіти (бази практики)

\_\_\_\_\_  
(Підпис) (ініціали та прізвище)

Вчитель-дефектолог

\_\_\_\_\_  
(Підпис) (ініціали та прізвище)

Асистент вчителя

\_\_\_\_\_  
(Підпис) (ініціали та прізвище)

М. П.